

Sygn. akt III KO 90/22

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie G. J.
skazanego za przestępstwa z art. 148 § 1 d.k.k. i inne,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 5 października 2022r.,
sygnalizacji skazanego dotyczącej wznowienia z urzędu
postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego
w Krakowie z dnia 22 kwietnia 2009 r. sygn. akt II AKa 40/09,
utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Kielcach
z dnia 20 maja 2008 r., sygn. akt III K 108/07,
na podstawie k.p.k.

postanowił:

1. stwierdzić brak podstaw do wznowienia z urzędu prawomocnie zakończonego postępowania karnego;
2. wydatkami postępowania wznowieniowego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

G. J. skazany został wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 20 maja 2008 r., sygn. akt III K 108/07, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 kwietnia 2009 r., sygn. akt II AKa 40/09, za przestępstwo z art. 148 § 1 d.k.k., na karę 15 lat pozbawienia wolności.

Wyrok ten zapadł skutkiem rozpoznania przez Sad Apelacyjny w Krakowie kasacji od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 11 lipca 2006 r. sygn. III K 33/05, skutkiem czego wyrokiem z 22 maja 2007 r., sygn. II AKa 50/07 uchylił go w ust. II co do skazania G. J. za zabójstwo M. D., przekazując sprawę w tej części do ponownego rozpoznania.

Pismem z 12 lipca 2022 r. zatytułowanym „wniosek w trybie art. 9 k.p.k.” skazany wskazał, iż w jego ocenie składy Sądu Okręgowego w Kielcach, domagając się uchylenia wyroków z dnia 11 lipca 2006 r., sygn. III K 33/05 oraz z dnia 20 maja 2008 r., sygn. akt III K 108/07 i wznowienia postępowania z uwagi na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, której upatruje w „niewłaściwym wyznaczeniu składu orzekającego”. Skazany podniósł, że we wszystkich sprawach prowadzonych pod sygn. III K 33/05, wyznaczone zostały wadliwie, a uchybienia w tym zakresie miały polegać na tym, iż:

- w aktach spraw brak jest zarządzeń o wyznaczeniu ławników;
- w zarządzeniu z 21 maja 2005 r. o wyznaczeniu składu nie wskazano imiennie sędziego delegowanego, którym był SSR A. P.,
- wskazany sędzia delegowany do orzekania w sprawie o sygn. III K 33/05, delegację otrzymał dopiero w dniu 11 lipca 2005 r.

Wskazując powyższe, stwierdził, iż postępowanie w jego sprawie powinno zostać ponowione, chociażby z tego powodu, iż naruszone zostały standardy z art. 6 ustawy 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka, przywołując wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 12 kwietnia 2018 r. w sprawie Chim i Przywieczerski przeciwko Polsce.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, iż w toku niniejszego postępowania o sygn. III KO 90/22 badanie zasadności sygnalizacji skazanego dotyczy postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 kwietnia 2009 r., sygn. akt II AKa 40/09. Tym samym kontrola sposobu wyznaczania składów orzekających w Sądzie Okręgowym w Kielcach ograniczona jest jedynie do składu orzekającego, który wydał wyrok z dnia 20 maja 2008 r. w sprawie o sygn. akt III K 108/07, skazujący G. J. za przestępstwo z art. 148 § 1

d.k.k. na karę 15 lat pozbawienia wolności, z pozbawieniem praw publicznych na okres 10 lat.

Inicjatywa podjęta przez skazanego G. J. w trybie art. 9 § 2 k.p.k. sygnalizująca potrzebę wznowienia z urzędu postępowania w przedmiotowej sprawie okazała się chybiona. Do kategorii bezwzględnych przyczyn odwoławczych, będących jednocześnie podstawą wznowienia postępowania z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.), należą między innymi te, które dotyczą najpoważniejszych naruszeń w zakresie składu sądu orzekającego. Obejmują one sytuacje, w których w wydaniu orzeczenia brała udział osoba nieuprawniona lub niezdolna do orzekania bądź podlegająca wyłączeniu na podstawie art. 40 k.p.k. (art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.), a także materializują się wówczas, gdy sąd był nienależycie obsadzony lub którykolwiek z jego członków nie był obecny na całej rozprawie (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.; postanowienie SN z 14czerwca 2022r., I KO 37/21).

Żaden z wymienionych powyżej przypadków nie miał jednak miejsca w niniejszej sprawie. Zgłoszone powyżej zastrzeżenia skazanego do sposobu kształtowania składów orzekających w jego sprawie nie odnosi się wprost do postępowania o sygn. III K 108/07. Analiza akt tego postępowania wskazuje, iż takie okoliczności w nim nie występują.

Skład orzekający w sprawie III K 108/07 wyznaczony został zarządzeniem z 21 czerwca 2007 r. Przewodniczącego Wydziału III Sądu Okręgowego w Kielcach, wyszczególniającym imiennie poszczególnych sędziów, w tym sędziego sprawozdawcę. Ławników, również imiennie, wskazano natomiast zarządzeniem z dnia 25 lipca 2007 r. Podkreślenia wymaga, iż w tym wypadku skład orzekający został ukonstytuowany przed terminem pierwszej rozprawy, wyznaczonej na dzień 8 października 2007 r. Postępowanie to zakończone zostało wspomnianym wyżej wyrokiem z dnia 20 maja 2008 r.

Uchybień sygnalizowanych przez skazanego nie stwierdzono też podczas wyznaczania skład sądu orzekającego w sprawie II AKa 40/09 w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie, który wyznaczony został zarządzeniem z dnia 18 lutego 2009 r.

Reasumując w żadnym z powyższych zarządzeń o wyznaczeniu składu orzekającego nie stwierdzono mankamentów podniesionych przez skazanego w przedmiotowym piśmie sygnalizującym. Składy orzekające w I i II instancji (odpowiednio: II K 108/07 i II AKa 40/09) zostały wskazane imiennie, co tyczy się również ławników. Analiza akt sprawy Sądu Okręgowego w Kielcach, sygn. akt III K 108/07, potwierdza to, że skład orzekający wyznaczony do jej rozpoznania został wskazany zgodnie z wówczas obowiązującymi w tym zakresie przepisami kodeksu postępowania karnego oraz pragmatyki służbowej i obecnie brak jest podstaw do uznania zaistnienia przy wyznaczaniu składu orzekającego jakiegokolwiek uchybienia takiej rangi, które mogłoby doprowadzić do wznowienia postępowania.

Przypomnieć w tym miejscu należy, iż w roku 2005, na gruncie obowiązujących wówczas art. 350 § 1 k.p.k. art. 351 § 1 k.p.k., wyrażony został przez Sąd Najwyższy pogląd, zgodnie z którym nie występuje nienależyta obsada sądu, stanowiąca podstawę do wzruszenia prawomocnego orzeczenia wówczas, gdy istnieją jakiekolwiek wątpliwości w zakresie respektowania reguł określonych w tych przepisach, a więc dotyczących wyznaczania składów. Uchybienia powyższym przepisom mogły zostać zakwalifikowane co najwyżej jako względna przyczyna odwoławcza, o której mowa w art. 438 pkt 2 k.p.k. (zob. uchwała SN z dnia 17 listopada 2005 r., I KZP 43/05).

Powyższe prowadzi do jednoznacznej konkluzji, iż w sprawie nie doszło do wystąpienia bezwzględnej przyczyny uchylenia orzeczenia z uwagi na nienależytą obsadę sądu (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), jak też innych podstaw do wznowienia postępowania ex officio. Wspomniane orzeczenie ECTS z dnia 12 kwietnia 2018 r. również nie znajduje przełożenia na realia tej sprawy.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w dyspozytywnej części postanowienia, dodatkowo rozstrzygając - stosownie do treści art. 638 k.p.k. - o kosztach postępowania wznowieniowego.

[as]